

หัวข้อโครงการวิจัย	การศึกษาความหลากหลายของผีเสื้อในเขตเขาเขื่อนเต๋อ อ. ตาคี จ. นครสวรรค์
ชื่อผู้วิจัย	นางสาวพิชชา สุขนิล นางสาวปวีณา บุญประดับ
สาขาวิชา	ชีววิทยาประยุกต์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
ปีการศึกษา	2551

บทคัดย่อ

การศึกษาความหลากหลายของผีเสื้อกลางวัน บริเวณเส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติอู่งวิมานลอยในเขื่อนเต๋อ อ. ตาคี จ. นครสวรรค์ เพื่อจัดจำแนกชนิด สกุล และวงศ์ของผีเสื้อกลางวัน ในเส้นทางศึกษาธรรมชาติอู่งวิมานลอย โดยแบ่งบริเวณศึกษาเป็น 5 จุด คือ จุดที่ 1 บริเวณนักท่องเที่ยว มีลักษณะเป็นสนามหญ้า จุดที่ 2 จุดพักริมทาง มีลักษณะเป็นเชิงเขา จุดที่ 3 แหล่งน้ำธรรมชาติ มีลักษณะเป็นแอ่งน้ำธรรมชาติเล็กๆ เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ จุดที่ 4 ดอยคุณหมิง มีลักษณะเป็นบริเวณที่มีต้นไม้ใหญ่หนาที่เล็กน้อยและมีหินแหลมคม จุดที่ 5 อู่งวิมานลอย มีลักษณะเป็นทุ่งหญ้าโล่ง มีกอไผ่เป็นจุด ๆ ซึ่งทำการศึกษาที่ละจุดตามลำดับ โดยเริ่มศึกษาในเวลาประมาณ 9:00 น. ถึง 14:00 น. จากนั้นทำการสลับผีเสื้อ และทำการจดบันทึกข้อมูลโดยการวัดขนาด กางปีก ถ่ายภาพและทำการจัดจำแนกชนิดของผีเสื้อ โดยใช้คู่มือผีเสื้อของเกรียงไกร สุวรรณศักดิ์ และ จารุจินต์ นกิตะภัก (2544) ในการจัดจำแนกชนิด แล้วทำการปล่อยผีเสื้อคืนสู่ธรรมชาติ จากนั้นจึงนำมาจัดจำแนกวงศ์ วงศ์ย่อย และสกุล โดยการศึกษาจะสำรวจผีเสื้อเป็นระยะเวลา 12 เดือน โดยเริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2550 ถึง เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2551 โดยทำการสำรวจเดือนละ 2 ครั้งดังเวลาที่กล่าวในข้างต้น

จากการศึกษาความหลากหลายของผีเสื้อกลางวัน บริเวณเส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติอู่งวิมานลอยในเขื่อนเต๋อ ปรากฏว่าพบผีเสื้อกลางวันทั้งหมด 5 วงศ์ ได้แก่ Papilionidae, Pieridae, Nymphalidae, Lycaenidae และ Hesperidae แยกเป็น 12 วงศ์ย่อย 26 สกุล 34 ชนิด ซึ่งเดือนที่พบผีเสื้อกลางวันมากที่สุด คือ เดือนตุลาคม เนื่องจาก เดือนตุลาคม เป็นช่วงฤดูฝน พืชอาหารของผีเสื้ออยู่ในช่วงปลายของการผลิใบและเริ่มมีผลสุกงอมมากมาย ซึ่งผลสุกของพืชบางชนิดเป็นอาหารของผีเสื้อ ขณะที่เดือนธันวาคม พบผีเสื้อกลางวันน้อยที่สุด เนื่องจากช่วงฤดูหนาว อากาศแห้งแล้ง พืชอาหารของผีเสื้อมีปริมาณน้อย และพืชบางชนิดมีการผลิใบเพื่อลดการคายน้ำ ดังนั้นจึงมีผลต่อการสำรวจพบของผีเสื้อกลางวัน

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่อง การศึกษาความหลากหลายของผีเสื้อในเขตเขาเขื่อนอ. ตาคลี จ. นครสวรรค์ ฉบับนี้สำเร็จเป็นรายงานฉบับสมบูรณ์เนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์ในการดำเนินงาน และความช่วยเหลือจากบุคคล ดังนี้

ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภาวรรณ วงศ์คำจันทร์ ที่ปรึกษาโครงการวิจัย ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางการวางแผนในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณ นายยุทธนา ทองบุญเกื้อ หัวหน้างานอุทยานถ้ำเพชร-ถ้ำทอง นายคล้าย และ นายสาโรช มะกร่ำเทศ เจ้าหน้าที่งานอุทยานถ้ำเพชร-ถ้ำทอง อาจารย์สมชาย ชัยโพศรี โรงเรียนบ้านเขื่อนอ. ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเข้าไปสำรวจ รวมถึงด้านที่พักอาศัยและอำนวยความสะดวกในการศึกษาวิจัย

ขอขอบคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ให้ความอนุเคราะห์ทางการเงิน และคอยเป็นกำลังใจให้ตลอดมา และขอขอบคุณคณาจารย์สาขาวิชาชีววิทยาทุกท่านที่ให้คำแนะนำในการทำวิจัย

ขอขอบคุณ สถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ที่ให้ทุนอุดหนุนการทำวิจัยในครั้งนี้

คณะผู้จัดทำ

พิชยา สุขนิล

ปวีณา บุญประดับ

12 มีนาคม 2552